

השִׁמָּאל יוֹצֵאִים כַּמָּה בַּעֲלֵי דִין
הַבּוֹקְעִים בְּאֹיֵר.

וּבְשָׂרוּצִים לְצֵאת, הוֹלְכִים
וְנִשְׁאָבִים בְּנֶקֶב תְּהוֹם רַבָּה. אַחַר
כֵּן יוֹצֵאִים וּמִתְחַבְּרִים כְּאֶחָד,
וּבּוֹקְעִים אֹיֵרִים וּמְשׁוֹטְטִים
בְּעוֹלָם וּמִתְקַרְבִּים לְבְנֵי אָדָם, וְכָל
אֶחָד נִקְרָא רְעָה, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
(תהלים צא) לֹא תֵאָנֶה אֶלְיָךְ רְעָה. מַה
זֶה לֹא תֵאָנֶה? מִשׁוֹם שְׂבָאִים
בְּתַחְבּוּלוֹת עַל בְּנֵי אָדָם.

חוֹלָה - לְמָהּ הִיא חוֹלָה? כִּשְׁזוֹ
שׁוֹרָה עַל בְּנֵי אָדָם, עוֹשֶׂה אוֹתָם
קְמָצִים מִמְּמוֹנָם. בָּאִים גְּבָאֵי
צְדָקָה אֵלָיו - הִיא מוֹחָה בְּיָדוֹ
וְאוֹמְרָת לוֹ אַל תּוֹצֵא מִשְׁלָךְ.
בָּאִים הַעֲנִיִּים - הִיא מוֹחָה בְּיָדוֹ.
בָּא הוּא לְאָכַל מִמְּמוֹנוֹ - הִיא
מוֹחָה בְּיָדוֹ, כְּדִי לְשַׁמֵּר אוֹתוֹ
לְאַחַר. וּמִיּוֹם שֶׁשְׁרוּיָה עַל הָאָדָם,
הִיא חוֹלָה, כְּמוֹ הַגּוֹסֵס הַזֶּה
שֶׁאֵינוֹ אוֹכֵל וְאֵינוֹ שׁוֹתֵה, וְלִכְן
הִיא רְעָה חוֹלָה.

וּשְׁלֵמָה הַמְּלָךְ צְוּחַ בְּחֻכְמָה
וְאוֹמֵר, (קהלת ו) אִישׁ אֲשֶׁר יִתֵּן לוֹ
הָאֱלֹהִים עֶשֶׂר וּנְכָסִים וְכָבוֹד וְגוֹ'.
הַפְּסוּק הַזֶּה, אֵין רֵאשׁוֹ סוֹפּוֹ וְאֵין
סוֹפּוֹ רֵאשׁוֹ. כְּתוּב אִישׁ אֲשֶׁר יִתֵּן
לוֹ הָאֱלֹהִים עֶשֶׂר וּנְכָסִים וְכָבוֹד
וְגוֹ'. מַה זֶה וְלֹא יִשְׁלִיטֵנוּ
הָאֱלֹהִים לְאָכַל מִמְּנוֹ? אִם כֵּן,
הוּא אֵינוֹ בְּרִשׁוֹת הָאָדָם?

אֲרָא אִם כְּתוּב וְלֹא יַעֲזֹבֵנוּ
הָאֱלֹהִים לְאָכַל מִמְּנוֹ - הֵיִינוּ
אוֹמְרִים כֵּן. אֲלֹא (כְּתוּב) וְלֹא
יִשְׁלִיטֵנוּ, שֶׁבְּגִלָּל שֶׁהָאֱמִין
לְאוֹתָהּ רְעָה וְאַחַז בָּהּ, הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא לֹא הִשְׁלִיטוּ עָלֶיהָ
לְשִׁבְרָהּ תַּחְתּוּיָו עַל שֶׁהוּא רְעָה בָּהּ
וְאַחַז אוֹתָהּ.

וְכֵן דְּרָכָיו כְּמוֹ גּוֹסֵס, שֶׁלֹּא אוֹכֵל
וְלֹא שׁוֹתֵה וְלֹא מִתְקַרֵּב לְמְמוֹנוֹ

וְדָאֵי יֵשׁ רְעָה חוֹלָה, דְּתַנִּינָן, מְסֻטְרָא
דְּשִׁמָּאלָא, נִפְקֵי כַּמָּה גְּרֵדִינֵי נִימוּסִין, דְּבִקְעָן
בְּאֹיֵרָא.

וְכֵן בַּעֲיִין לְמִיפְקָא, אֲזִלִּין וְאֲשַׁתְּאָבִין בְּנוֹקְבָא
דְּתְהוּמָא רַבָּה, לְבַתָּר נִפְקִין וּמִתְחַבְּרִין
בְּחֻדָא, וּבִקְעִין אֹיֵרִין, וְשִׁאֲטִין בַּעֲלָמָא,
וּמִתְקַרְבִּין לְגַבְיֵיהוּ דְּבְנֵי נָשָׂא, וְכָל חַד אֶקְרִי
רְעָה, כַּמָּה דְּאֵתְ אֲמֵר (תהלים צא) לֹא תֵאָנֶה אֶלְיָךְ
רְעָה. מָאִי לֹא תֵאָנֶה. בְּגִין דְּאֵתְיָא בְּתַסְקוּפָא
עַל בְּנֵי נָשָׂא.

חוֹלָה אֲמָאִי הִיא חוֹלָה. כֵּד שְׂרִיא הָאִי עַל בְּנֵי
נָשָׂא, עֵבִיד לוֹן קְמָצִין מִמְּמוֹנֵיהוֹן,
אֲתִינָן גְּבָאֵי צְדָקָה גְּבִיָהּ, הִיא מְחָאֵת בִּיָּדֶיהָ.
אֲמֵר לִיָּה לֹא תִיפּוּק מִדִּידֶךָ. אֲתִינָן מְסֻכְנֵי,
הִיא מְחָאֵת בִּיָּדֶיהָ. אֲתִי הוּא לְמִיכָל מִמְּמוֹנֵיהָ,
מְחָאֵת בִּיָּדֶיהָ, בְּגִין לְנִטְרָא לִיָּה לְאַחְרָא. וּמִן
יוֹמָא דְּשְׂרִיא עָלֶיהָ דְּבַר נָשׁ, הִיא חוֹלָה, כִּהָאִי
שְׂכִיב מֵרַע דְּלֹא אָכִיל וְלֹא שְׁתִּי. וְעַל דָּא הִיא
רְעָה חוֹלָה.

וּשְׁלֵמָה מְלָכָא צְוּחַ בְּחֻכְמָתָא וְאוֹמֵר, (קהלת ו)
אִישׁ אֲשֶׁר יִתֵּן לוֹ הָאֱלֹהִים עֶשֶׂר
וּנְכָסִים וְכָבוֹד וְגוֹ'. הָאִי קָרָא, לָאוּ רִישִׁיָּה
סִיפִיָּה, וְלָאוּ סִיפִיָּה רִישִׁיָּה, כְּתוּב אִישׁ אֲשֶׁר
יִתֵּן לוֹ הָאֱלֹהִים עֶשֶׂר וּנְכָסִים וְכָבוֹד וְגוֹ', מָאִי
וְלֹא יִשְׁלִיטֵנוּ הָאֱלֹהִים לְאָכּוֹל מִמְּנוֹ. אִי הָכִי,
לָאוּ בְּרִשׁוֹתֶיהָ הוּא דְּבַר נָשׁ.

אֲרָא, אִי כְּתוּב וְלֹא יַעֲזֹבֵנוּ הָאֱלֹהִים לְאָכּוֹל
מִמְּנוֹ, הוֹינָא אֲמֵר הָכִי. אֲלֹא וְלֹא
יִשְׁלִיטֵנוּ, דְּבְגִין דְּהוּא הִימְנִיָּה לְהֵיָא רְעָה,
וְאַחִיד בָּהּ. קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא שְׁלִטִיָּה
עָלֶיהָ, לְאַתְבְּרָאָה תַּחְתּוּתֶיהָ, עַל דְּהוּא אֲתֵרְעֵי
בָּהּ, וְאַחִיד בָּהּ.

וְכֵן אֲרַחוּי כְּשְׂכִיב מֵרַע, דְּלֹא אָכִיל וְלֹא שְׁתִּי, וְלֹא קָרִיב לְמְמוֹנֵיהָ, וְלֹא

וְלֹא מוֹצִיא מִמֶּנּוּ, וְשׁוֹמֵר אוֹתוֹ
עַד אוֹתוֹ יוֹם שִׁיזָא מִן הָעוֹלָם,
וַיָּבֵא אַחֵר וַיִּטַּל אוֹתוֹ, שֶׁהוּא
בְּעַלְיוֹ.

וְשִׁלְמָה מְלָפָא צְוּוּחַ וְאָמַר, (קהלת ה) עֲשֹׂר
שְׁמוֹר לְבַעְלֵיו לְרַעְתּוֹ. מִי
זֶה בְּעַלְיוֹ? זֶה הָאֲחֵר שִׁירֵשׁ
אוֹתוֹ. וְלָמָּה זֶה זָכָה לְהִיּוֹת בְּעַלְיוֹ
שֶׁל אוֹתוֹ הָעֶשֶׂר? מִשּׁוּם שֶׁזֶּה
הָאֵמִין לְאוֹתָהּ רָעָה וְהִתְרַצָּה בָּהּ
(וְהוּא שְׁכָתוּב לְרַעְתּוֹ, בְּשִׁבְלֵי אוֹתָהּ רָעָה) וְדָבַק
בָּהּ, וְלָכֵן הָאֲחֵר הִזְהָ שְׁלֹא נִדְבַק
בְּאוֹתָהּ רָעָה, זָכָה (וְהוּא) לְהִיּוֹת
הַבְּעָלִים שֶׁל אוֹתוֹ הָעֶשֶׂר. זֶהוּ
שְׁכָתוּב לְרַעְתּוֹ, כְּלוֹמַר, מִשּׁוּם
רַעְתּוֹ שֶׁהִזְהָ נִדְבַק בָּהּ, הִרְוִיחַ לוֹ
זֶה.

דְּבַר אַחֵר יֵשׁ רָעָה חוֹלָה - זֶה מִי
שִׁירֵשׁ בְּחֻלָּק טוֹב, בְּבֵית אָבִיו,
וְהוּא הוֹלֵךְ כְּנֶגֶד אָבִיו בְּעֵלִילוֹת
דְּבָרִים, זֶה נִדְבַק בְּאוֹתָהּ רָעָה
חוֹלָה, כְּאֵדָם גּוֹסֵס, שֶׁכָּל דְּרָכָיו
בְּעֵלִילוֹת: זֶה אָנִי רוֹצֵה, וְאֵת זֶה
אֵינִי רוֹצֵה. וּמִשּׁוּם הָעֶשֶׂר הִזְהָ
נִדְבַק הָאָדָם בְּרָעָה חוֹלָה, וְנִעְנָשׁ
בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. וְזֶהוּ
עֲשֹׂר שְׁמוֹר לְבַעְלֵיו לְרַעְתּוֹ.

כִּי יִשְׂרָאֵל. הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
נִטַּל אוֹתָם עַל כְּנָפֵי נְשָׁרִים,
הַקִּיפָם בְּעַנְנֵי כְבוֹד, נִסְעָה
שְׁכִינְתּוֹ לְפָנֵיהֶם, הוֹרִיד לָהֶם מִן
לְאֶכָל, הוֹצִיא לָהֶם מִים מִתּוֹקִים,
וְהֵם הָיוּ הוֹלְכִים עִמּוֹ בְּעֵלִילוֹת.
מִיד - וַיָּבֵא עֲמֶלֶק.

וַיָּבֵא עֲמֶלֶק - אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן,
סוֹד הַחֻכְמָה כָּאֵן. מַגְזֵרַת הַדִּין
הַקְּשָׁה בָּא הַקְּרָב הִזְהָ. וְהַקְּרָב
הִזְהָ נִמְצָא לְמַעְלָה וּלְמַטָּה. וְאֵין
לָךְ דְּבַר בְּתוֹרָה שְׁאֵין בּוֹ סוֹדוֹת
עֲלִיוֹנִים שֶׁל חֻכְמָה שְׁנֵינְשָׁרִים
לְשֵׁם הַקְּדוֹשׁ. כְּבִיכּוֹל אָמַר
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: כְּשִׁיִּשְׂרָאֵל

זָכָאִין, כְּבִיכּוֹל, מִתִּישִׁין

אֲפִיק מִינִיָּה, וְנָטִיר לִיָּה עַד דְּהוּא יִפּוּק
מִעֲלָמָא, וַיִּיתֵי אַחֲרָא, וַיִּטּוֹל לִיָּה, דְּהוּא
בְּעַלְיוֹ.

וְשִׁלְמָה מְלָפָא צְוּוּחַ וְאָמַר, (קהלת ה) עֲשֹׂר
שְׁמוֹר לְבַעְלֵיו לְרַעְתּוֹ. מִי
זֶה בְּעַלְיוֹ? זֶה הָאֲחֵר שִׁירֵשׁ
אוֹתוֹ. וְלָמָּה זֶה זָכָה לְהִיּוֹת בְּעַלְיוֹ
שֶׁל אוֹתוֹ הָעֶשֶׂר? מִשּׁוּם שֶׁזֶּה
הָאֵמִין לְאוֹתָהּ רָעָה וְהִתְרַצָּה בָּהּ
(וְהוּא שְׁכָתוּב לְרַעְתּוֹ, בְּשִׁבְלֵי אוֹתָהּ רָעָה) וְדָבַק
בָּהּ, וְלָכֵן הָאֲחֵר הִזְהָ שְׁלֹא נִדְבַק
בְּאוֹתָהּ רָעָה, זָכָה (וְהוּא) לְהִיּוֹת
הַבְּעָלִים שֶׁל אוֹתוֹ הָעֶשֶׂר. זֶהוּ
שְׁכָתוּב לְרַעְתּוֹ, כְּלוֹמַר, מִשּׁוּם
רַעְתּוֹ שֶׁהִזְהָ נִדְבַק בָּהּ, הִרְוִיחַ לוֹ
זֶה.

דָּא אַחֲרָא דִּירִית לִיָּה. וְלָמָּה זָכָה הָאִי אַחֲרָא
לְמַהוּי בְּעַלְיוֹ דְּהוּא עֲתָרָא. בְּגִין דְּהָאִי הֵימִין
לְהִיָּא רָעָה, וְאַתְרַעֵי בָּהּ (הָדָא הוּא דְכָתִיב לְרַעְתּוֹ בְּשִׁבְלֵי
הָאִי רָעָה) וְאַתְדַּבַּק בָּהּ. בְּגִין כְּן, הָאִי אַחֲרָא דְלָא
אַתְדַּבַּק בְּהִיָּא רָעָה, זָכָה (הָאִי) לְמַהוּי בְּעַלְיוֹ
דְּהוּא עֲתָרָא הָדָא הוּא דְכָתִיב לְרַעְתּוֹ, כְּלוֹמַר
בְּגִין רַעְתּוֹ דְּהוּוּ מִתְדַּבַּק בָּהּ, רְוּוּחַ לִיָּה הָאִי.

דְּבַר אַחֵר יֵשׁ רָעָה חוֹלָה, הָאִי מִיָּן דִּיתִיב
בְּחוֹלְקָא טָבָא, בְּבֵית אָבִוּי, וְהוּא אָזִיל

לְקַבֵּל אָבִוּי, (דף ס"ה ע"ב) בְּתַסְקוּפֵי מְלִין, הָא
אַתְדַּבַּק בְּהִיָּא רָעָה חוֹלָה, כְּבַר נֶשׁ שְׁכִיב

מֵרַע דְּכָל אַרְחוּי בְּתַסְקוּפָא, דָּא בְּעֵינָא, וְדָא
לָא בְּעֵינָא, וּבְגִין הָאִי עוֹתָרָא אַתְדַּבַּק בַּר נֶשׁ

בְּרָעָה חוֹלָה, וְאַתְעַנְשׁ בְּהָאִי עֲלָמָא, וּבְעֲלָמָא
דְּאֵתִי, וְדָא הוּא עוֹשֵׁר שְׁמוֹר לְבַעְלֵיו לְרַעְתּוֹ.

כִּי יִשְׂרָאֵל, קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא נָטִיל לוֹן עַל
גְּדַפֵּי נְשָׁרִין, אֶסְחַר לוֹן בְּעַנְנֵי יִקְרָא,

שְׁכִינְתִּיהָ נָטִיל קְמִיָּהוּ, נַחַת לוֹן מִנָּא לְמִיכָל,
אֲפִיק לוֹן מִיָּא מִתּוֹקִין, וְאֵינּוֹן הוּוּ אֲזִלִּין

עִמָּיה בְּתַסְקוּפִין. מִיד וַיָּבֵא עֲמֶלֶק.
וַיָּבֵא עֲמֶלֶק, (שמות יז) אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, רְזָא

דְּחֻכְמָתָא הָכָא, מַגְזֵרַת דֵּינָא קְשִׁיא,
קָא אַתִּיא קְרָבָא דָּא. וּקְרָבָא דָּא אֲשַׁתְּכַח

לְעִילָא וְתַתָּא. וְלִית לָךְ מְלָה בְּאוֹרִיָּתָא, דְלָא
אֵית בָּהּ רְזִין עֲלָאִין דְּחֻכְמָתָא, דְּמִתְקַשְׁרִין

בְּשָׂמָא קְדִישָׁא. כְּבִיכּוֹל, אָמַר קְדָשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, כִּד יִשְׂרָאֵל אֵינּוֹן זָכָאִין לְתַתָּא, אַתְגַּבַּר

חִילָא דִּילֵי עַל כְּלָא. וְכִד לָא אֲשַׁתְּכַחוּ